

گزارشی از بزرگداشت روز جهانی
گنجینه و میراث فرهنگی
(۲۸ اردیبهشت تا ۳ خرداد)

غبارروبی از موزه‌ها

پویان الهیاری

وی در ادامه و با توضیح پیرامون امکانات موجود گفت: «باید اعتراف کرد که نسبت امکانات کشور به نیازها، یک به هزار است و بدلیل گسترده‌گی میراث تاریخی و فرهنگی گاهی اوقات در کار این حوزه خدشه‌ای ایجاد می‌شود».

مهاجرانی ضمن دعوت از مطبوعات جهت معرفی میراث فرهنگی کشور عنوان کرد: «در سالهای گذشته در معرفی میراث فرهنگی گامهای بلندی برداشته‌ایم و اکنون نیز با جدی گرفتن امر معرفی، از وسایلی مختلف از جمله رسانه‌های جمعی نیز در این زمینه باید استفاده کرد».

لازم به ذکر است در روز جهانی موزه با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بخشهای مختلف کاخ موزه گلستان از قبیل «چادرخانه»، «تخت مرمر»، «تالار الماس»، «عمارت شمس‌العماره»، «عکسخانه»، «اتاقهای دو گوشواره»، سالنها و نگارخانه‌های این مجموعه که چندین سال تحت مرمت و تعمیرات اساسی بوده‌اند، بازگشایی شدند.

تجلیل از خادمان میراث فرهنگی

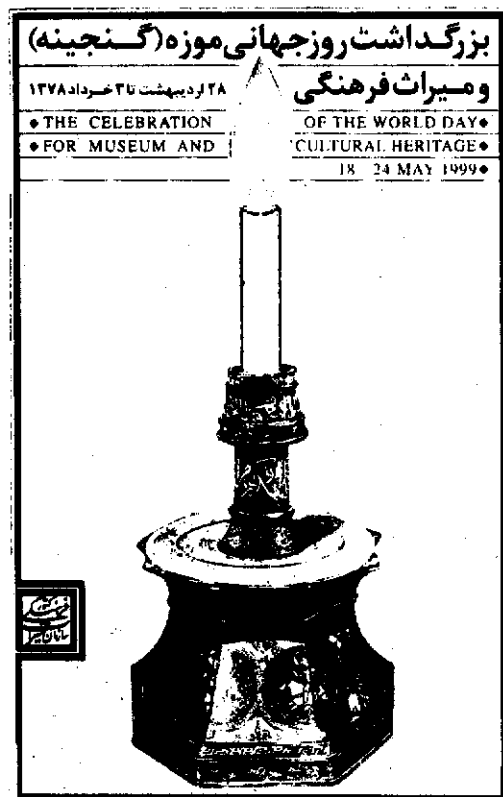
در ادامه مراسم افتتاح چادرخانه مجموعه کاخ گلستان، تعدادی از محققان، هنرمندان و مسؤولانی که طی سالیان گذشته خدمات بسیاری به حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی کرده بودند، مورد قدردانی و تشکر قرار گرفتند و لوح افتخار و جوایزی را با حضور مهندس بهشتی رئیس سازمان

موزه خانه فرهنگ مردم هر سرزمینی است. در همین راستا و به منظور فراهم آوردن موجبات حفظ و احیای میراث و ارزشهای فرهنگی و معرفی آنها، روز جهانی موزه‌ها و میراث فرهنگی بهانه خوبی بود تا سازمان میراث فرهنگی بتواند گامی مؤثر در راه اعتلای فرهنگ بومی این سرزمین بردارد.

سازمان میراث فرهنگی که هر ساله فعالیتهایی را تحت عنوان «بزرگداشت روز جهانی موزه» به انجام می‌رساند، امسال نیز مراسم و آیینهای ویژه‌ای را در جهت معرفی هر چه بیشتر موزه‌ها و اعتلاء و ارج نهادن به میراث فرهنگی برگزار کرد. این مراسم با سخنان دکتر عطاءالله مهاجرانی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، و با افتتاح و بازگشایی مجموعه «چادرخانه» در مجموعه کاخ گلستان آغاز شد.

وزیر ارشاد در این مراسم ضمن بیان این امر که نسبت به معرفی میراث فرهنگی از لحاظ نظری باید مباحثی روشستری داشته باشیم، اظهار داشت: «ایرانیان در طول چند هزار سال گذشته فرهنگ‌ساز بوده‌اند، لذا هفته میراث فرهنگی و روز جهانی گنجینه فرصتی است که به تاریخی که پشت سر داریم، بیاندیشیم»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خاطرنشان ساخت: «انسان اگر کلمه جدیدی را آموخت، موج اندیشه او توسعه پیدا خواهد کرد و همچنین هر قدر انسان بیشتر بداند، عرصه دانش گسترش بیشتری می‌یابد و دانایی او پشتوانه او خواهد بود».

موزه‌ها نگهبان و گنجینه‌های گرانبهایی برای حفظ آثار و ارزشهای گذشتگان و رابطی مناسب جهت انتقال اندیشه و هنر و تجربه از گذشته به حال و آینده هستند. در جوامع مدرن موزه‌ها مؤسساتی بحساب می‌آیند که وظیفه حفظ و نگهداری اشیاء و کالاهای فرهنگی را بر عهده دارند؛ در حقیقت

می باشد.

موزه مردم شناسی: یکی از بخشهای جذاب و دیدنی این مجموعه «موزه مردم شناسی» است. در این بخش مجموعه ای تقریباً کامل از فرهنگ مادی اقوام مختلف ایرانی گردآوری شده است.

در بخشی از این موزه که به پوشاک سنتی اقوام مختلف اختصاص یافته بود، پوشاک اقوام ایرانی بر اساس خصوصیات فرهنگی، جغرافیایی و قومی دسته بندی و مجموعه ای بسیار زیبا از نحوه نگرش و زیبایی شناختی اقوام ایرانی نسبت به پوشاک، به نمایش گذارده شده بود. اهمیت این بخش از آن جهت است که امکان بررسی و مقایسه پوشاک سنتی فرهنگهای مختلف و پراکنده این سرزمین در کنار یکدیگر را میسر ساخته و می تواند راهنمای بسیار خوبی برای محققانی گردد که قصد دارند قبل از ورود به میدان تحقیق در این رابطه آشنایی نسبی پیرامون این مقوله کسب کنند.

از بخشهای دیگر این موزه می توان به بخش «آلات موسیقی سنتی»، «قهوه خانه سنتی»، «رسومات ازدواج» و... اشاره کرد که بصورت بسیار زیبایی بیانگر مشخصه های فرهنگی این مرز و بوم و نحوه معیشت مردم ساکن فلات ایران هستند.

در یک نگاه کلی موزه مردم شناسی دریچه ای بسوی شناخت هر چه بیشتر و مقایسه فرهنگها و بررسی نحوه بهره برداری مردم نواحی مختلف ایران از منابع در دسترس و تأثیر این منابع بر فرهنگ بومی آنهاست.

عکسخانه. یکی از بخشهای کاخ گلستان که طی این هفته افتتاح شد، عکسخانه این مجموعه بود. در این موزه تعدادی از عکسهای آلبوم سلطنتی که مشتمل بر ۴۰ هزار عکس قدیمی است، گزینش شده بودند و به نمایش گذاشته شدند.

یکی از نکات جالب در عکسخانه کاخ عکسهای خانوادگی و شخصی حرم ناصری بود که برای اولین بار در معرض دید عموم قرار می گرفت. این عکسها عموماً توسط ناصرالدین شاه قاجار برداشته شده و حامل دستخط وی نیز بود محل نمایش این عکسها در «حوضخانه عمارت بادگیر» قرار دارد و قرار است از این پس برای برپایی نمایشگاههای کوتاه مدت مورد استفاده قرار گیرد.

بخش دیگری از موزه نیز برای نمایش عکسهای مربوط به «ایوان تخت مرمر» در نظر گرفته شده بود. این عکسها بیانگر نحوه برگزاری بارعام و مراسم سلام نوروزی است که در آن سران و امراء و وزرای دربار برای سلام و مراسم مختلف حضور می یافتند. در این ایوان، بروایت تصویر، به دعاوی مطرح شده از سوی مردم نیز رسیدگی می گردیده است. این عکسها در بخش غربی ایوان

دکتر اصغر عسگری خانقاه استاد برگزیده مردم شناسی به هنگام دریافت لوح افتخار

شهریار کنعانی (همدان)، احمد جمالوند (ایلام)، محرم صدیقی صدری قانلو (مرکزی)، برات نقی زاده (اردبیل)، عبدالکریم ابونجمی (فارس)، میرزاالحسین کلیوند (لرستان)، سید مهدی طالقانی (کرمانشاه)، بابک زمانی پور (چهار محال و بختیاری)، فاطمه کریمی، زرین تاج شیبانی و حمیده چوبک (باستان شناس)، فرانک بحر العلومی و مجید غازیان (مرمت).

مجموعه کاخ موزه گلستان

مجموعه کاخ گلستان، واقع در میدان پانزده خرداد، یادگاری به جا مانده از ارگ تاریخی تهران است که اولین هسته های شکل گیری و ساختمان آن به حکومت شاه تهماسب اول باز می گردد. این مجموعه از ابتدای سلطنت خاندان قاجار مورد توجه ویژه قرار گرفته و برای زندگی پادشاهان این سلسله و حرمسرای آنها در نظر گرفته شده و طرح گسترش آن صورت ویژه ای به خود گرفته است.

از بخشهای معروف این مجموعه می توان از «حوضخانه» که شامل تابلوها و اشیاء اهدایی پادشاهان اروپایی به دولت قاجار و دیگری بنام «نگارخانه» که محل نمایش تابلوهای نقاشان بزرگ ایران است نام برد. بخشهای دیگری که امسال در معرض دید مشتاقان قرار گرفت، شامل «ایوان تخت مرمر»، «حوضخانه عمارت بادگیر»، «چادرخانه»، «شمس العماره» و «تالار الماس»

میراث فرهنگی دریافت کردند؛ هر چند که به لحاظ عدم هماهنگیهای لازم و ضروری با این هنرمندان و پژوهشگران، عده ای از آنان نتوانستند هدایای خود را در روز اول دریافت دارند، اما با تکرار این مراسم در گنجینه نقاشی پشت شیشه این امر صورت پذیرفت. بهر حال بدعتی نو و زیبا بود تا فعالیت در این حوزه رنگ و بویی خاص به خود بگیرد. اسامی برگزیدگان و خادمان میراث فرهنگی کشور بشرح ذیل اعلام شدند:

دکتر اصغر عسگری خانقاه، (مردم شناس، استاد دانشگاه و پژوهشگر)، دکتر محمود روح الامینی، (فرهنگ شناس و استاد دانشگاه) حاج حسین لوزاده (معمار سنتی طراح و مجری بناهایی با معماری سنتی)، حاج سید علی اکبر حلی (معمار سنتی، طراح و مجری تزیینات وابسته به معماری)، مهدی کریمی و محسن رادینا، استاد اسماعیل زهره (کتیبه نویس و کاشی ساز)، استاد حسن قلی زاده تهرانی (استاد گچبری و مرمت کار سنتی)، استاد جلیل جداری (استاد قالیبافی در رشته ممتازبافی و صورت بافی)، حسین رفاهی اهر، ابوالحسن هاشمی و حسن تقوی (سفالگر) فرزانه قانینی تهران (موزه دار)، علی اصغر میراصفهان (موزه دار)، صفت الله تقی خانی (موزه فرش، امین اموال)، پروین صفارنیا (موزه تاریخ جای لاهیجان، موزه دار)، محی الدین خالیدی (آذربایجان غربی)، سلمان شاه محمدی (گیلان)،

تخت مرمر به نمایش گذاشته شده اند.

چنار عباسعلی. شاید از انصاف بدور باشد که در مورد زحمات سازمان میراث فرهنگی کشور در مرمت این کاخ - موزه کم گویی کرد. اما «چنار عباسعلی» از موارد نادری است که گویا در مجموعه کاخ گلستان نادیده گرفته شده و از آنجاییکه در حال حاضر در حیاط وزارت دارایی قرار دارد، مهجور مانده و در آستانه نابودی است. بر عهده میراث فرهنگی است که این چنار تاریخی را برای آیندگان حفظ کند.

چنار عباسعلی، گویای فساد رایج در دربار قاجار و همچنین مظهر سوء استفاده سلاطین قاجار از مذهب است و شایسته نیست این درخت که روزی پارچه های سبز و سرخ آرزوهای دربار قاجار را با خود حمل می کرد، به فراموشی سپرده شود.

نمایشگاه پوشاک مردم هلند و ایران.

یکی از فعالیتهای سازمان میراث فرهنگی در این هفته نمایشگاه پوشاک سنتی هلند و ایران بود که در مجموعه کاخ موزه های سعدآباد برپا شد. در این نمایشگاه که به منظور حفظ ارتباط مشترک فرهنگی میان ایران و هلند ترتیب یافته بود، بخشی از پوشاک شهر «فواندام» و جزیره همجوار آن «مارکن» در سی کیلومتری شمال آمستردام و نیز بخشی از پوشاک سنتی زنان این کشور، در معرض دید عموم قرار گرفت.

در کنار بخش پوشاک سنتی هلند، نمونه هایی از نقشه های تهیه شده در اطلس مردم نگاری نیز به نمایش گذاشته شد.

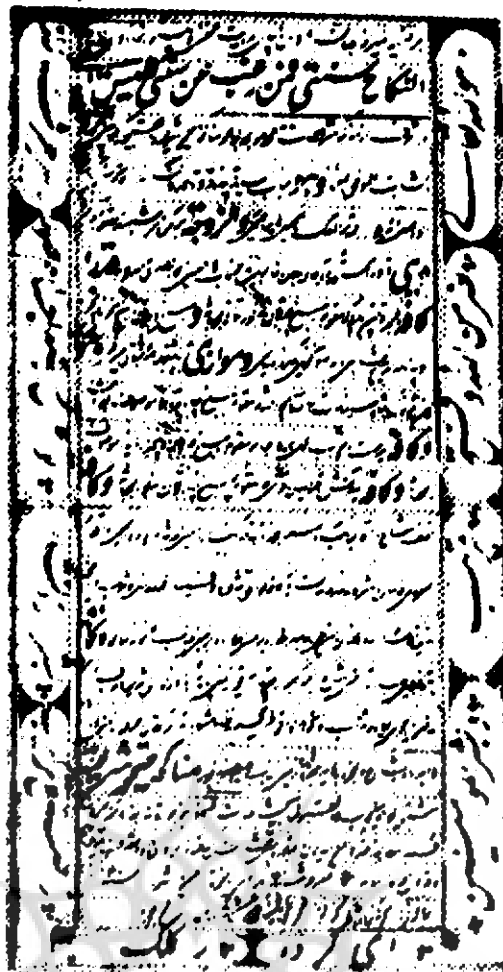
در بخش پوشاک ایرانی با توجه به تنوع آنها، از انواع پوشاک اقوام ایرانی بر اساس شاخصهای زیست محیطی و قومی برگزیده شده بودند و بدین ترتیب نمونه هایی از حوزه های مرکزی ایران، ترکمن، بختیاری، قشقایی، بلوچ، مناطقی از سمنان و نمونه های پوشاک اقوام کرد در معرض دید عموم قرار گرفت.

در حاشیه این مجموعه نتیجه طرح مطالعات مردم شناختی پوشاک ایران ارائه گردید. هدف از برپایی این نمایشگاه نیز توجه به پوشاک به عنوان یکی از شاخصهای زنده و پویای میراث فرهنگی و حفظ هویت فرهنگی هر قوم ذکر گردید. یکی دیگر از اهداف این نمایشگاه استفاده و برنامه ریزی در این زمینه در جهت سیاست جذب توریست و پیشرفت صنعت جهانگردی ذکر شد.

این نمایشگاه با همکاری مراکز آموزش عالی هلند و به همت پژوهشگاه مردم شناسی برپا گردید.

نمایشگاه قباله های ازدواج دوره قاجاریه

این نمایشگاه مجموعه ای شامل بیش از ۵۰ نمونه از قباله های ازدواج دوره قاجاریه است که از مجموعه دکتر خرمی، مردم شناس و پژوهشگر، گزینش شده و بطور امانی در اختیار سازمان میراث

نمونه ای از قباله های ازدواج در عصر قاجار

فرهنگی قرار گرفته است.

در این نمایشگاه که در موزه نیوران واقع در کاخ صاحبقرانیه برپا شد، دکتر خرمی با اشتیاق حضور یافت و با اطلاعات کافی و بیانی شیوا پیرامون سیرشناسی نحوه ازدواج در ایران به سؤالات مردم شناسان جوان پاسخ داد.

صفحه آرای، تذهیب و خطاطی قباله های ازدواج از مردمی ترین انواع هنرهای بومی ایران محسوب می گردد و بر همین اساس نحوه آرایش این قباله ها بیانگر طبقه اجتماعی هر خانواده ای است. با مطالعه محتویات این قباله ها و توجه به ظاهر آراسته آنها براحتی می توان به زیرساختهای اقتصادی و الزامات اجتماعی مطرح در امر ازدواج در دوره قاجار پی برد.

نکته قابل توجه در این قباله ها نحوه خطاطی آنهاست که نشانگر خطوط مرسوم زمان خود است. این قباله ها اکثرا با خطوطی همچون ثلث، رقا، نسخ، شکسته، نستعلیق نگاشته شده و در پاره ای از موارد نیز به جهت تزئین «رنگ نویسی» و «طلانویسی» شده اند. در حاشیه این قباله ها وجود «تذهیب» و «نقاشی» نیز حکایت از منزلت اجتماعی افراد دارد.

از نکات مهمی که در این قباله ها مشاهده

می شود، شکل ظاهری آنهاست که عموماً از اسلوبی تبعیت می کنند که سنت صفحه آرای و هنر کتابسازی ایرانی را پایه گذارده است.

فعالتهای موزه ملی ایران

بنا بر قراری که داشتیم به «موزه ملی ایران» سری زدیم تا شاید از اولین بازدیدکنندگان سه مجموعه گرانبهای موجود در آن باشیم. در این موزه مراسم گشایش مجموعه های تاریخی و باستانی با حضور جمعی از مسؤولین و محققان این رشته برگزار شد و با سخنان دکتر عزت الله نگهبان بازدید از «مجموعه گنجینه مارلیک»، «مجموعه کهنترین اسناد فارسی ایران» و «تالار کتیبه ها» آغاز گشت.

در این مراسم همچنین مهندس بهشتی رئیس سازمان میراث فرهنگی به منظور تقدیر از خدمات ارزنده دکتر عزت الله نگهبان، کاشف تپه مارلیک و موزه دار موزه دانشگاه پنسیلوانیا، لوح یادبود میراث فرهنگی را به وی اعطاء کرد.

گنجینه مارلیک، «تپه مارلیک» یا «تپه چراغعلی» در منطقه رحمت آباد گیلان واقع شده و در سال ۱۳۴۰ توسط گروه باستانشناسی به سرپرستی دکتر نگهبان کشف گردید. قدمت آثار بدست آمده از این تپه به حدود اواخر هزاره دوم و اوایل هزاره یکم پیش از میلاد باز می گردد و در حقیقت بازمانده یکی از گورستانهای حکام منطقه ای است. گفته می شود که این اقوام در تشکیل دولت ماد در هزاره اول قبل از میلاد سهم بوده اند.

در این تپه تعداد ۵۳ آرامگاه از سنگ و ملات و گل در یک لایه باستانی بدست آمده است. از این گورها که دارای ابعاد مختلفی هستند، اشیاء با ارزش و نفیسی بدست آمده که حاکی از اعتقاد به حیات پس از مرگ توسط تمدن مارلیک است، مشاهدات و یافته ها در این تپه حکایت از آن دارد که اقوام ساکن مارلیک از گروه هند و اروپایی بودند که تا ۱۴ الی ۱۰ قبل از میلاد در منطقه می زیسته اند.

مهمترین اشیاء بدست آمده در این تپه «جام طلای مارلیک» و «جام موزاییک» می باشد. جام طلای مارلیک که زیباترین اثر این مجموعه است دارای ۱۸ سانتی متر ارتفاع و ۳۱۶ گرم وزن بوده و از طلای ناب ساخته شده است. بر روی این جام چهار گاو بالدار بصورت برجسته نقش بسته است که به حالت ایستاده با دمشهای خود «درخت زندگانی» را بدست گرفته اند.

جام موزاییک نیز که از شیشه ساخته شده دارای ابعاد ۱۶/۳ سانتی متر ارتفاع و ۷ سانتی متر قطر دهانه و حدود ۵/۰ سانتی متر قطر بدنه می باشد. این جام بسیار ظریف بوده و از قطعات کثیر استوانه ای کوچک سفید و آبی رنگ تشکیل شده است.

از دیگر اشیاء بدست آمده در این تپه که در معرض دید عموم قرار گرفت، می توان به جامهای

مفرغی ابزارآلات جنگی، ظروف سفالی،

مجسمه‌های انسان و حیوان، جواهرات و مهره‌های استوانه‌ای با حروف میخی اشاره کرد. در این میان، اشیایی که از گورها بدست آمده عمدتاً فلزی، سفالی، بدل چینی و شیشه‌ای هستند و با نقوش برجسته اعم از صحنه‌های خیالی موجودات افسانه‌ای مانند گاو بالدار، سیمرغ، اسفنگس، اسب شاخدار، عقاب، بز کوهی، گراز، رب‌النوع‌های افسانه‌ای و نقوش و ... تزیین شده‌اند.

ده نمونه از کهنترین اسناد فارسی ایران. این نمایشگاه که شامل مجموعه اسناد بقعه شیخ صفی‌الدین اردبیلی است، با هدف آشنایی هر چه بیشتر با تاریخ و فرهنگ این مرز و بوم برپا گردید. این مجموعه که در حدود ششصد سند به زبانهای فارسی، عربی و مغولی را در برمی گیرد، شامل اسنادی همچون تقسیم نامه، اقرارنامه، وکالت نامه، مصالحه نامه، هبه نامه، نامه‌ها و فرامین سلطنتی قرون پنجم تا دهم هجری است. این مجموعه که با ارزشترین منبع جهت بررسی و مطالعات تاریخی، باستان‌شناسی و سندشناسی بحساب می آید، از کهنترین بایگانیهای دوران اسلامی ایران محسوب می گردد و شامل قدیمی ترین نمونه‌های اسناد است.

تالار کتیبه. هدف از برپایی این تالار توجه و ضرورت نگهداری، ساماندهی و بررسی دقیق فرهنگ نوشتاری و سیرشناسی کتیبه‌نویسی و لوح‌نویسی ذکر شده است و افتتاح آن یکی دیگر از فعالیتهای میراث فرهنگی در هفته موزه است. در این تالار که حاوی آجر نبشته‌ها، آجرهای لعابدار، گل نبشته‌ها و سنگ نبشته‌های فارسی باستان، ایلامی، بابلی، اورارتویی و یونانی است، هزاران سال تاریخ ثبت و ضبط شده است.

متخصصان این تالار که وظیفه شناسایی یادگارهای نوشتاری شهرستانهای دیگر را نیز برعهده دارند، تعدادی از گل نبشته‌های موجود در تخت جمشید و بوشهر را نیز شناسایی و ترجمه کرده‌اند.

نمایشگاهی از نقاشی قهوه‌خانه‌ای

در آخرین روز هفته میراث فرهنگی به گنجینه نقاشی پشت شیشه دعوت شدیم. مجلس تقدیر و تشکری بود و نمایشگاهی از آثار نقاشی قهوه‌خانه‌ای. این نمایشگاه با هدف معرفی و بزرگداشت هنرمندان بزرگ کشور و به پاس تلاشهای استاد حسین همدانی در حفظ و رونق نقاشی قهوه‌خانه‌ای برپا بود. بهر حال مجلس انس بود و صفایی داشت. شاگرد در مدح استاد گفت و استاد که بیماری توان صحبت از او گرفته بود، به شوق دوستانش چند کلامی فضا را عطرآگین کرد و چه زیبا بود مرشد ترابی که بر پرده حضرت ابوالفضل (ع) نقاشی

می کرد و شرح حماسه آن شیر کربلا را با چنان حرارتی می گفت که موی بر اندام هر مخاطبی راست می کرد. و باز چه زیبا بود یادآوری خاطراتی که مجلسیان از یکدیگر داشتند. و زیباتر آنزمان که مرشد از بولدر آغاسی می گفت و با نگاهی بر استاد بلوکی فر یاد آن سفر کرده را گرامی می داشت.

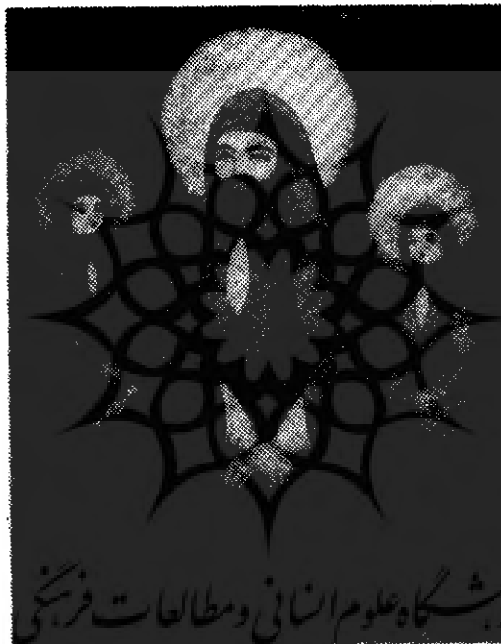
اما دریغ و درد که این هنر مردمی در آستانه فراموشی است. دیگر کسی نیست که پرده درویشی سفارش دهد و دیگر جوانی نیست که عصا دست گیرد و رمز و راز نقالی را از استاد پیرش بیاموزد. دیگر داستان هنرمندان امروز نیز رغبتی به این هنر ندارند.

سالیان سال است که سفره نقالی و پرده خوانی از قهوه‌خانه‌ها برچیده شده و تلویزیون، این جعبه جادو، آنچنان همه را مسخ کرده است که دیگر نه نقالی بلکه بازی‌های قهوه‌خانه‌ای و سرگرمیهای فراوان آن، گپ زدن‌ها و مشورت‌ها را به کناری زده و خود یک تنه در مقابل تمامی سنتها و آداب ایستاده است و کمر همت برای مقابله با سنتها بسته است.

اینک قهوه‌خانه بدون نقالی و پرده خوانی دیگر محل تبادل تجارب نیست بلکه بنگاهی است که از جعبه جادویش همان اطلاعات یکسویه را به مشتریان می فروشد.

اما استاد همدانی یادگار روزگاری است که هنوز نقالی و پرده خوانی حرمتی داشت و قهوه‌خانه‌ها به غیر از جای تجربه نیز می فروختند. استاد از ۷۲ سال زندگی خود ۶۰ سال را در میان این قشر گذراند و در این دوران نقاشی و نقش بسیاری بر پرده به جای گذاشت؛ «یوسف و زلیخا»، «عروسی شیرین و خسرو»، «شیرین و فرهاد»، و «تفاص گرفتن از سیاوش» محصول جوانی استاد است که از رنگهای سنتی استفاده شده است. تابلوهای «هازون الرشید»، «بزم شاه عباس»، «جنگ چالداران»، «جنگ و خیبر» و ... زاینده سالهای رونق هنر نقاشی قهوه‌خانه‌ای است که در آن هنر استاد به کمال می رسد، تا اینکه پنج سال پیش سکنه قدرت از دست راست وی می گیرد و بعد از چندین سال دست چپ استاد خواستین را صرف می کند و توانستش تابلو «گشسب در نبرد با سهراب» را می آفریند.

از دیگر فعالیتهای اساسی سازمان میراث فرهنگی در «هفته موزه‌ها و میراث فرهنگی» می توان به برپایی نمایشگاههای علمی و فرهنگی در موزه‌ها، افتتاح موزه‌ها، برپایی تورهای بازدید از تپه‌ها و بناهای تاریخی، چاپ و نشر مجله و کتب مربوط به میراث فرهنگی و برقراری ارتباط و مبادلات فرهنگی با مؤسسات و نهادهای مربوطه داخلی و خارجی، برپایی همایش در زمینه‌های معماری، باستان‌شناسی، مردم‌شناسی، هنرهای سنتی، برپایی سخنرانیهای علمی و ... اشاره کرد.

حضرت علی (ع) به همراه حسین (ع)
 اثر استاد حسین همدانی